

Полтавський ГЗК у заручниках олігархів: як Жеваго вивів 620 мільйонів доларів, а Крючков запускає банкрутство підприємства

[Читати на руском](#)[Read in English](#)

Полтавський ГЗК у заручниках олігархів: як Жеваго вивів 620 мільйонів доларів, а Крючков запускає банкрутство підприємства

Мало Полтавському ГЗКу (гірничо-збагачувальний комбінат) російських обстрілів, через які підприємство змушене періодично зупиняти роботу. Зараз воно опинилося між двох вогнів в олігархічній війні. З одного боку – нинішній власник Костянтин Жеваго, структури якого мають перед комбінатом справді шалений борг. З іншого – «кредит-хантер» Леонід Крючков, який зараз банкрутує Полтавський ГЗК і може мати зв'язки з проросійським олігархом Павлом Фуксом.

Про це [пише](#) «Телеграф».

У підсумку ця історія б'є по самому комбінату, його працівниках і державі, яка недоотримує податки.

Ударити в найважчий момент

Останні кілька років Полтавський гірничо-збагачувальний комбінат, ще кілька років тому вважався одним із лідерів галузі та провідним підприємством Полтавщини за податками, відчутно «штормить». У травні 2025-го комбінат змушений був [перейти](#) на триденний робочий тиждень, ходили навіть чутки про страйк.

А за останні пів року Полтавський ГЗК через ворожі обстріли двічі надовго зупиняв діяльність – [восени](#) 2025-го, коли російські атаки вивели енергетичну інфраструктуру в регіоні, і в січні 2026-го, знову-таки через проблеми з енергетикою. У березні підприємство відновило роботу, але лише однієї з ліній з виробництва окатишів.

Саме цей непростий період обрала для атаки на підприємство компанія «Максі Капітал Груп», за якою стоїть широко відомий у вузьких ділових колах Леонід Крючков.

Важливі новини

ЯК ОБИЙТИ БЛОКУВАННЯ І ЧИТАТИ НАШ САЙТ

Останні новини

По даті По переглядам По коментарям

- 23:02 В окупованій частині Запорізької області вдруге за добу зникло світло
- 22:55 Над Варшавою помітили український Ан-124 «Руслан»: один із найбільших літаків світу
- 22:49 Зеленський аносував масштабні переговори з лідерами ЄС та США наступного тижня
- 22:40 Економіка Росії у 2026 році перейшла до спаду попри дорогі енергоносії, – Le Monde
- 22:32 The Times: Путін «карає» угорців України після поразки Орбана
- Підпишіться на наш канал в Telegram. Оперативно про головне
- 22:26 Санду: Росія може використовувати паспортизацію Придністров'я для вербування на війну в Україні

[Про цього «кредит-хантера» «Телеграф»](#) нещодавно писав у розрізі його атаки на інші активи Жеваго — фармацевтичні. Нагадаємо, компанія «Скай-Девелопмент», де Крючков є одним зі співвласників, у травні минулого року запустила банкрутство корпорації «Артеміум» Жеваго, яка володіє успішними фармпідприємствами АТ «Київмедпрепарат» та АТ «Галичфарм». Після початку процедури банкрутства Крючков фактично ініціював зміну менеджменту компанії і через суд домігся арешту активів «Артеміуму».

Момент був обраний вдало — Нацполіція приблизно в той самий час оголосила про відкриття кримінального провадження щодо Жеваго та ще восьми осіб через викриття фармацевтичних схем, пов'язаних із Росією.

Борг, якого може й не бути

Що стосується Полтавського ГЗКу, то ТОВ «Максі Капітал Груп» (Крючков є власником 25 %, інші співвласники — Котинкевич Василь, Грачов Сергій та Глухенький Сергій) придбало його боргові зобов'язання ще 2020 року. Вірніше, йшлося не про прямі зобов'язання, а про залишкові активи виведеного 2015 року з ринку банку «Фінанси та кредит» (ФІК). Серед них, зокрема, були й права вимоги банку до низки підприємств за кредитними договорами, де поручителем виступав Полтавський ГЗК.

Голландський аукціон з активів ФІК на 6 млрд грн (4,7 млрд із яких — зобов'язання Полтавського ГЗКу) тоді завершився зі смішною ціною — 85,6 млн грн за початкової вартості 191 млн грн.

У січні 2023 року компанія «Максі Капітал Груп» подала до суду на Полтавський ГЗК із вимогою виплатити їй 4,7 млрд грн. Але справа затягнулася на кілька років. Адже виявилось, що банк «Фінанси та кредит» уже [стягував](#) із ПГОКу 2015 року частину коштів за тими самими договорами поруки — 3,4 млрд грн.

2019 року Полтавський ГЗК домігся в суді рішення про протиправність такого стягнення, але, попри те, що суд зобов'язав банк повернути ці кошти, той, схоже, цього так і не зробив. Крім того, наполягають у ПГОКу, строк давності у цій справі давно минув, тому підприємство вважає всі свої зобов'язання за договорами поруки виконаними в повному обсязі.

Уся ця історія зі стягненням вдруге коштів із підприємства, погодьтеся, якось недобре пахне. Особливо зважаючи на те, що ФГВФЛ, який займався активами банку «Фінанси та кредит» ще з 2015 року, не міг про неї не знати, продаючи за безцінь 2020 року права вимоги до підприємства фірми Крючкова.

Наразі справа за позовом «Максі Капітал Груп» на 4,7 млрд грн до Полтавського ГЗКу перебуває на фінальній стадії у Верховному господарському суді. Останнє доступне в судових реєстрах [рішення](#) у справі — від 4 травня 2026 року — про збільшення кількісного складу колегії ВС для розгляду справи до 17 суддів.

Якщо є судовий позов про стягнення боргу, навіщо банкрутство?

Попри наявність судового спору про стягнення коштів за договорами поруки, у травні 2025 року ТОВ «Максі Капітал Груп» ініціює ще один позов до Полтавського ГЗКу — про відкриття провадження у справі про банкрутство комбінату. У лютому 2026 року суд позов задовольнив і [відкрив](#) таке провадження. Після цього акції власника ПГОКу — Фергехро на Лондонській біржі [обвалилися](#) на 28 %.

Виникає логічне питання — навіщо кредитор створювати очевидні проблеми підприємству, від якого він вимагає гроші? Щоб що? Щоб їх важче було повернути?

Але відповідь криється в специфіці процедури банкрутства. Вона, зокрема, полягає у введенні процедури розпорядження майном боржника та призначенні арбітражного керуючого, який у подібних випадках має справді фантастичні повноваження.

Для розуміння: Полтавський ГЗК навіть зараз, у кризові для нього часи, генерує доходи на рівні десятків мільярдів гривень на рік (20,7 млрд за результатами 2025 року. — Ред.). Тобто навіть у разі негативного для нього рішення про стягнення боргу в 4,7 млрд грн він зміг би досить швидко покрити ці кошти. При цьому вартість активів самого підприємства оцінюється в сотні мільйонів доларів (це, зауважимо, на тлі війни, раніше йшлося взагалі про понад мільярд доларів).

І тут право впливати на діяльність підприємства фактично через пов'язаного керуючого (про це нижче) отримує фірма, яка купила його боргові зобов'язання за 85 млн гривень, або трохи більше ніж за 2 млн доларів...

22:20	Ситуація на фронті: від початку доби сталося 195 бойових зіткнень, ворог випустив понад 200 КАБів
22:14	Атака БПЛА на ОАЕ: один із дронів влучив в об'єкт на території АЕС "Барака"
22:07	Два винишувачі ВМС США F/A-18 зіткнулися в повітрі під час авіашоу в Айдахо
22:00	В урядовій будівлі Угорщини знайшли мішки з подрібненими документами та матеріалами «Фідес», — Мадяр
21:54	РФ знову намагалася використати газову трубу для проникнення на Запорізькому напрямку, — ЗСУ
21:48	«Можуть передбачувано наростити атаки»: Лукашук попередив про можливу масовану відповідь окупантів дронами та ракетами
21:40	Атаки РФ на Херсонщині: одна людина загинула, вісім дістали поранення, — прокуратура
21:32	Російські шахраї з Brandpol OOD під прикриттям Procter & Gamble намагалися зачистити розслідування про Octobank і санкційні схеми
21:25	«Готові до будь-якого сценарію»: США та Ізраїль координують дії на тлі нового витка напруги навколо Ірану
21:18	Зеленський обговорив із головою Євроради Коштою участь ЄС у переговорах і кандидатуру спільного перемовника
21:12	Конфлікти під час мобілізаційних заходів: у мережі з'явилися нові кадри з Харківщини за участю ТЦК
21:05	Масштабні махінації на митниці: суд оштрафував директора волинської компанії на 747 тисяч за підробку польських сертифікатів
20:58	Дефіцит вогню і глянцеві реєстри: чому поліція втрачає кадри та довіру між паперовими реформами та розшуком ухилинтів
20:52	The Economist: Російська армія почала втрачати позиції попри високий темп бойових дій
20:45	Уряд Британії спростовує чутки про зміну прем'єра Стармера, — Sky News
20:38	З криками та плачем дитини: у мережі поширюють кадри мобілізації чоловіка у Вінницькій області

Теги новин

COVID-19 агресия России Атака **Війна**

Война ВСУ Вторжение

Самостійною особою є Крючков?

Втім, на це можна було б заплушити очі, якби в ініціатора банкрутства була бездоганна репутація. Але бекграунд Леоніда Крючкова дає всі підстави в цьому сумніватися.

Ми раніше вже писали, що він свого часу засвітився в багатьох бізнес-скандалах. Так, на 2015 рік припав скандал із закупівлею «Укрінмашем» фіктивних агентських послуг, якраз коли Крючков був там заступником гендиректора. Незадовго до цього — він потрапив в історію з виведенням коштів ексміністра часів Януковича Едуарда Ставицького на белізській офшор «Бейрок Файненс Лімітед». Ще раніше разом зі своїм братом Дмитром фігурував у різних будівельних скандалах.

Ну а останнім часом ЗМІ пишуть, що в справах, подібних до атаки на бізнеси Жеваго, Крючков насправді може представляти аж ніяк не власні інтереси. За даними Espresso, аналіз переліку осіб, задіяних у «кредитних атаках» з боку Крючкова, показує, що це ті самі люди, яких раніше активно використовував у подібних схемах російський олігарх Павло Фукс, до того як щодо нього в Україні ввели санкції.

«У даних судового реєстру можна побачити, що після заміни в схемах компанії Фука на компанії Крючкова, всі основні діючі особи залишилися прежоними. Одні й ті самі юристи Дмитро Кучерявий, Антон Забарін, Ілля Комлік, Олександр Ткачук, Наталія Потупало в різних статусах беруть участь у справах, ініційованих компаніями обох цих осіб», — зазначають, зокрема, журналісти Espresso.

Зауважимо, що згаданий тут Дмитро Кучерявий якраз призначений судом арбітражним керуючим у справі про банкрутство Полтавського ГЗКу.

Як Жеваго виводив гроші з підприємства, або Куди там Міндичу

Виходячи з усієї цієї історії про «поганого Крючкова», який атакує чужі бізнеси, може скластися враження, що нинішній власник Полтавського ГЗКу — втікач підсанкційний олігарх Костянтин Жеваго — є в ній жертвою. Аж ніяк.

Бо дуже схоже, що саме Жеваго своїми діями міг довести підприємство до стану, коли воно з лідерів галузі перетворилося на аутсайдера і фактично жебрака з мільярдними збитками. Йдеться про грандіозну суму неповернутих коштів, які материнська компанія Полтавського ГЗКу — FERREXPO AG (на 49,3 % належить Жеваго. — Ред.) — за останні три роки заборгувала підприємству.

Напевно, якби йшлося про державне підприємство, про цю справу говорили б не менше, ніж про справу Міндича. Нагадаємо, у справі «Мідас» йдеться про збитки порядку \$100 млн.

Отже: сума неповернутих коштів компаніями Жеваго коштів Полтавському ГЗКу становить \$620 млн, або понад 25 млрд грн.

І в цьому випадку це не конспірологія — така цифра фігурує в офіційних документах компанії. Щобільше, як можна зрозуміти з офіційного звіту Полтавського ГЗКу за 2024 рік, існує рішення арбітражу, яке зобов'язує FERREXPO AG Жеваго повернути ці кошти. Щоб не бути голослівними, наводимо скріншот цього звіту.

Дональд Трамп Донбасс ДТП Зеленский
ЗСУ Киев Київ коронавірус Коррупция

Напад Росії на Україну

Нападение

России на Украину оккупанты
оккупанти Порошенко Путин Росія

Россия сбу США Украина

Україна ЧП Епидемия коронавіруса

Наші опитування

Чи вірите ви, що Дональд Трамп зможе
зупинити війну між Росією та Україною?

- Так, повністю зможе
- Частково зможе, але не відразу
- Ні, не зможе
- Це залежить від дій інших сторін
- Важко відповісти

Голосувати

Показати результати опитування

Показати всі опитування на сайті

Арбітражні провадження по дебіторській заборгованості

З вересня 2022 року до січня 2024 року арбітром у м. Відень, Австрія, розглядалися арбітражні провадження відносно до Арбітражного департаменту Конфедерації Організації Об'єднаних Націй з права міжнародної торгівлі (UNCITRAL). Рішення у цих провадженнях прийнято протягом грудня 2023 (за одним арбітражним провадженням № 4/2022) - січня 2024 року (за всіма іншими 6 відкритими арбітражними провадженнями).

Арбітражні провадження стосувалися спору щодо стягнення заборгованості за поставленою залізною рудою, котру німці несли та заміщували концентрат відновлено до угоди, укладеної між Групою та Феррекспо АГ, а також 3% річних від простроченої суми на підставі ст. 625 ЦК України (надалі - "ЦК України"). Феррекспо АГ заперечувало зрости вимог у частині застосування 3% річних до прострочення платежів, оскільки вважало, що, наслідки з посилаєна копія до угоди, сторони погодили спеціальні умови не застосування штрафних санкцій і, отже, положення ст. 425 ЦК України, яка надає право на стягнення 3% річних від простроченої суми, не мало бути застосоване.

Арбітр, розглянувши аргументи та докази сторін, прийняла рішення про повне задоволення позовних вимог Групи, а також про стягнення відновленої суми заборгованості та 3% річних з Феррекспо АГ.

Станом на 31 грудня 2023 року на розгляд перебувало 7 арбітражних проваджень на загальну суму 604 968 тис. доларів США за позовними вимогами Групи проти Феррекспо АГ, які були ініційовані протягом вересня 2022 року - березня 2023 року.

22 грудня 2023 року арбітр ухвалила арбітражне рішення у 1 справі - № 4/2022, ном, з урахуванням вправленні арбітра від 23 січня 2024 року, повністю задовольнила позовні вимоги Групи та постановила стягнути з Феррекспо АГ наступні суми:

- 48 468 тис. доларів США основної заборгованості; та
  - 3% річних за ст. 625 ЦК України, нараховані на 48 468 тис. доларів США за період від дати виникнення заборгованості до дати арбітражного рішення у сумі 2 597 тис. доларів США;
- Даний дохід та зв'язана з ним дебіторська заборгованість на загальну суму 3% річних станом на 31 грудня 2023 року у сумі 90 638 тис. грн. (еквівалент 2 597 тис. доларів США станом на 31 грудня 2023 року) були включені в консолідованій фінансовій звітності, оскільки рішення по даному арбітражу було прийнято в позеральному звітному періоді.

У січні 2024 року арбітр ухвалила рішення у інших 6 арбітражних провадженнях за підставі яких повністю задовольнила позовні вимоги Групи та постановила стягнути з Феррекспо АГ:

- суму основної заборгованості 534 300 тис. доларів США та
- суму 3 % річних за ст. 625 ЦК України (нараховані за період від дати виникнення заборгованості до дати арбітражного рішення) - 22 178 тис. доларів США
- суму 3% річних за ст. 425 ЦК України, нараховані на відповідні суми заборгованості за період від дати арбітражного рішення до дати фактичного виконання рішення, також часом фактична сума 3% річних стане відома після виконання арбітражних рішень Феррекспо АГ.

Станом на 31 грудня 2024 року сума основної дебіторської заборгованості за ухваленими арбітражними провадженнями складає 534 325 тисяч доларів США, а сума заборгованості за нарахованими 3% річних відповідно до ст. 625 ЦК України (за період від дати виникнення заборгованості до звітної дати 31 грудня 2024 року) - 42 108 тисяч доларів США.

Рішення арбітражу. Скріншот офіційного звіту Полтавського ГЗК

«Станом на 31 грудня 2024 року сума основної дебіторської заборгованості за прийнятими арбітражними провадженнями становить 584 325 тисяч доларів США, а сума заборгованості за нарахованими 3 % річних відповідно до ст. 625 ЦК України (за період від дати виникнення заборгованості до звітної дати 31 грудня 2024 року) - 42 108 тисяч доларів США», - йдеться, зокрема, у звіті.

Отже, йдеться про 584 + 42 млн доларів, або \$626 млн, які на кінець 2024 року материнська фірма мала повернути Полтавському ГЗКу. Але, як свідчать дані YouControl, так і не повернула.

Звідки взявся борг Жеваго перед власною фірмою

Для розуміння ситуації трохи заглибимося в структуру власності Полтавського ГЗКу. Отже, зараз 100 % акцій ЧАО «Полтавський ГЗК» належать швейцарській FERREXPO AG, яка на 100 % належить британській Ferrexpro plc.

Свою чергою 49,3 % у британській фірмі через The Minco Trust і Fevamotinicо Sarl належать Костянтину Жеваго та ще двом членам його родини, записаним «контролюючими акціонерами» британської Ferrexpro plc.

Controlling shareholder

Fevamotinicо S.a.r.l. holds 49.3% of the voting rights in Ferrexpro plc as at the date of this report. The Minco Trust is a discretionary trust that has three beneficiaries, consisting of Mr Zhevago and two other members of his family. For the purposes of the UK Listing Rules, each of the beneficiaries of The Minco Trust is considered a controlling shareholder of Ferrexpro plc

Структура власності британської Ferrexpro plc

Загалом діяльність Полтавського ГЗК побудована таким чином, що його материнські компанії - FERREXPO AG та Fevamotinicо Sarl є фактично і його закордонними

агентами. Саме через них здійснюються основні поставки продукції, яку виробляє комбінат, за кордон. У 2024 році це було, наприклад, близько 85% усієї продукції.

FERREXPO

Простіше кажучи, ПГЗК постачає окатиші або концентрат на адресу материнських фірм, ті продають її клієнтам і, за ідеєю, потім мали б повернути на комбінат виручені кошти. Але це в ідеалі. На практиці контрольовані Жеваго закордонні фірми в останні роки продукцію отримували, продавали за валюту, а гроші, схоже, акумулювали у себе, практично нічого не повертаючи виробнику.

Ось як це відобразилося на фінансових показниках Полтавського ГЗК за останні п'ять років – цифри говорять самі за себе.

Фінансовий показник, тис.грн	Код	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Валовий прибуток (збиток)	⊕	18 990 445	25 663 301	6 255 116	3 682 928	3 791 074	2 132 837
Фінансові результати від операційної діяльності	⊕	15 913 411	20 922 968	7 303 240	-4 224 540	4 981 617	-3 374 909
Фінансовий результат до оподаткування (ЕБТ)	⊕	13 472 778	14 858 818	-7 825 999	-5 254 935	-2 769 366	-5 192 220
Чистий фінансовий результат	⊕	11 080 934	11 041 829	-9 134 166	-5 444 659	-3 153 916	-4 861 128

Фінансові показники Полтавського ГЗК

Зауважимо, що сам Жеваго через медіа намагається транслювати меседж, що проблеми для ПГЗК створив зовсім не він своїм боргом, а нібито держава, яка відмовляється відшкодувати підприємству ПДВ. Нагадаємо, підприємства, афілійовані з підсанкційними особами (проти Жеваго ввели санкції в лютому 2025 року), позбавляються права на таке відшкодування.

Дійсно, йдеться про немалу суму неповерненого ПДВ – порядку \$90 млн. Але важко не погодитися, що \$620 млн це все-таки майже в 7 разів більше. І якби ці гроші були у підприємства, проблеми з відшкодуванням ПДВ навряд чи навіть були б помітні.

Що зараз відбувається навколо ПГЗК у судовій площині

Станом на сьогодні кількість судових справ, пов'язаних із Полтавським ГЗК, сягнула вже двохсот. Предметом судових розглядів стали зокрема й кримінальні провадження, серед яких, нагадаємо, [справа про хабар від самого Костянтина Жеваго голові Верховного Суду Всеволоду Князеву](#). Щодо одних обвинувачених у цій справі вже винесено вироки, щодо інших (як і самого Князева) судові слухання тривають досі.

Що стосується Жеваго, то досудове розслідування щодо нього в цій справі, як зазначав ВАКС, було [завершено](#) у жовтні 2025 року. Україна подавала запит на екстрадицію олігарха, але Франція, де він перебував, у цьому [відмовила](#), тож виходить, що в Україні олігарх поки уникає покарання.

На початку березня 2026 року стало відомо, що активи Жеваго, зокрема корпоративні права на 49,5% Полтавського ГЗК, ДБР [передало](#) АРМА. У повідомленні зазначалося, що майно олігарха та пов'язаних із ним юридичних осіб, зокрема акції його підприємств на сотні мільйонів гривень, корпоративні права товариств, 26 об'єктів нерухомості, були арештовані, як і майно пов'язаних із ним юридичних осіб,

зокрема 14 майнових комплексів, 21 частина майнових комплексів, 30 нежитлових приміщень, 10 квартир і яхта.

Але фахівці вказують, що, попри цей крок, АРМА поки не вдається взяти активи під контроль, зважаючи на те, що вони належать Жеваго не на 100%.

І в цьому контексті те, як компанія Леоніда Крючкова фактично змогла це зробити через банкрутство та арбітражного керуючого, виглядає доволі симптоматично з погляду можливостей держави.

Поки Жеваго, Крючков і держава в особі АРМА буквально «розривають» Полтавський ГЗК на шматки, якимось поза увагою залишається найголовніше — доля працівників комбінату. А він, на секундочку, є містоутворюючим підприємством для міста Горішні Плавні, на ньому офіційно працевлаштовані майже 4,5 тисячі осіб.

І поки в судах ділять акції, борги та корпоративні права, реальну ціну цих конфліктів щодня платять не акціонери і не чиновники — її платять люди, для яких Полтавський ГЗК не актив, а робота і майбутнє.

Оскільки великий бізнес перетворюється на поле війни олігархів і держави, першими ризикують залишитися ні з чим саме ті, хто цю промислову імперію насправді створював.

Теги: [Котинкевич Василь](#) [ООО Макси Капитал Груп](#) [ООО Артемиум](#) [АО Галичфарм](#) [Галичфарм](#) [Київмедпрепарат](#)
[АО Київмедпрепарат](#) [Фукс](#) [Фукс Павел](#) [Жеваго](#) [Жеваго Константин](#) [Крючков Леонід](#)
[ЧАО Полтавський горно-обогатительний комбінат \(ПГОК\)](#) [Полтавський ГОК](#) [Полтава](#)

Юлія Більченко
ВИПУСКОВИЙ РЕДАКТОР

🕒 17 травня 2026 г., 16:48 👁️ Переглядів: 2298

💬 Коментарі: 0

Роздрукувати

Надіслати товаришу

Коментарі:

comments powered by Disqus

Головна

Про нас
Статті
Архів
Закони
Контакти

Новини

Рейдерство
Корупція
Економіка
Новини світу

Конфлікти

Політика
Корпоративні
конфлікти
Кримінал

Позиція

Коментарі
Різне

Думка

Політика
Економіка

Події

Відео

Війна

Блоги

2013-2026 © АНТИКОР — національний антикорупційний портал

Реклама на сайті • Наші партнери

Політика конфіденційності

Використання матеріалів сайту дозволено лише за наявності активного гіперпосилання на джерело. Усі права на тексти, зображення, фотографії та відеоматеріали належать їх авторам.

Facebook

Twitter

YouTube

RSS-підписка

Email-розсилка

Мобільна версія